

President Toomas Hendrik Ilves osales täna Riias kohtumisel Läti riigipea Valdis Zatlersiga ja Leedu riigipea Valdas Adamkusega.

Balti presidendid arutasid Schengeni viisaruumiga ühinemise järgset perioodi, energiajulgeoleku probleeme, kolme riiki läbivaid transpordiühendusi ja Euroopa naabruspoliitikat.

“Mul on hea meel, et Schengeni viisaruumi laienemiseks kestnud pikk ettevalmistus on edukalt lõppenud ja tulemus annab meie kodanikele senisest veelgi vabama liikumise,” ütles president Ilves. “Tulevikku silmas pidades peame oluliseks jätkata naabermaade tihedat ja professionaalset koostööd nii näiteks infovahetuse kui ka koolituste näol.”

Rääkides tavarelvastuskokkuleppest, ütles Eesti riigipea, et teda teeb murelikuks Venemaa süvenev käitumine jõupositsioonilt, mis kajastub ka kavatsetavas moratoriumis Euroopa tavarelvastuse piiramise lepingu (CFE) järgsetele kohustustele.

“NATO riigid ei tohi alluda Venemaa väljapressimistaktikale, mis püüab teha enda lepingust eemaldumise eest vastutavaks teisi riike,” sõnas president Ilves, nimetades CFE lepingut jätkuvalt üheks oluliseks osaks Euroopa julgeoleku ja stabiilsuse tagamisel. “Eesti on valmis alustama lepinguga liitumise läbirääkimisi siis, kui see on muutunud võimalikuks – seega siis, kui kohandatud CFE leping on kõigi lepinguosaliste poolt ratifitseeritud ja jõustunud.”

President Ilvese sõnul ei saa Eesti liitumine CFE lepinguga toimuda tingimusteta, sest: “Meie kaitselahend on osa NATO kollektiivkaitsesest ja meie liitumise tingimused tuleb kõigepealt NATO liitlastega läbi rääkida. Nii oleme esmalt huvitatud NATO-sisestest konsultatsioonidest meie võimaliku liitumisega seotud küsimustes.”

Ignalina tuumajaama tuleviku kohta ütles Eesti riigipea, et siin on vajalik selgus protsessi edasise kulgemise osas.

“Eesti peab vajalikuks nelja maa – Balti riikide ja Poola – energiaettevõtete vahelise

aktsionäride lepingu kiiret sõlmimist ja projekti ettevõtte moodustamist,” sõnas president Ilves. “Olulised on kolm momenti: projektiga seonduvad tähtsamad otsused, näiteks reaktori valik, tuleb teha partnerite vahelise konsensuse alusel; partnerid peavad omama täielikku ülevaadet projektiga seotud arengutest; Poola osalusega tuumajaamas peab kaasnema Leedu-Poola elektriühenduse rajamine.”

Presidendid Ilves, Zatlers ja Adamkus kõnelesid ka Balti riikide koostööst. “Balti koostöö – see väliselt ilus väljend – vajab selget sisu,” ütles Eesti riigipea. “Olen kindel, et meie koostöö edukus peitub endiselt sõnas “kooskõlastatus”.”

President Ilvese sõnul tähendab kooskõlastatud tegevus ladusat, avameelset ja sõbralikku koostööd ühishuviga probleemide lahendamiseks nii Balti riikide valitsuste, parlamentide, aga ka piiriäärsete omavalitsuste vahel.

Eesti riigipea meenutas, kuidas Euroopa Liidu tippkohtumisel jäi üle andmata Balti riikide peaministrite ühiskiri veoautode järjekordadest Vene piiril ning mainis probleeme nn merevaiguprojekti (*Amber Gas Pipeline* ehk Nord Streamile alternatiivne maismaa gaasijuhe) tutvustava kolme majandusministri ühiskirja allakirjutamisega Euroopa Komisjonile.

“Kas me oleme üksteisele head naabrid ja liitlased? Muidugi. Kas me oleme ka konkurendid? Mõnikord jah,” ütles Eesti riigipea. “On loomulik ja me ei pea seda pelgama, et mõnes küsimuses võib meil olla erinev arusaamine, aga paljudes on see sarnane ja veel rohkemates täiesti kattuv – kasutagem neid võimalusi.”

President Ilvese sõnul on Balti riikide omavahelise suhtlemise suur eelis partnerite väga hea tundmine: “Me ei pane ju näiteks üksteise lippe tagurpidi lauale, sest me teame ja tunneme üksteist selleks liiga hästi, et siin eksida ning see omavaheline teadmine ja tundmine tulebki läbi kooskõlastatud tegevuse meie ühiseks eduks pöörata.”

avalike suhete osakond
tel 631 6229